

„Ботийов синъ ще е плебей“¹. Но и този афоризъм правеше съ разбунения училищенъ народъ, разправя имъ нѣщо отъ историята, за патриции и плебеи, прави аналогия между положението на калоферскитѣ илоти и това на плебеите отъ старитѣ врѣмена, или ще свърже положенито имъ съ положенията, рисувани въ разказитѣ, които въ прѣводъ слушалъ отъ своя баща. И калоферската сиромашъ зѣпала, и отъ това нѣкакъ ѝ олѣввало.

Мизерията се вижда по-лека, когато узнаешъ, че не само ти я носишъ на плѣщитѣ си.

Калоферскитѣ илоти били благодарни за това на даскалъ Ботийия синъ. Ние не знаемъ само едно: какъ сѫ се отнасяли тѣзи илоти къмъ неговитѣ думи, които не веднажъ и дваждъ повтарялъ като echo на присаждитѣ, кованы на Мара Гидикъ — че „тѣзи изядници — чорбаджии“², трѣба до единъ да се избиятъ“. Но имаме основание да прѣдполагаме, че Калоферския ученикъ не ще е срѣщалъ опозиция. Защото той е продължавалъ своята наивна агитация почти до 64. година, и защото, прѣзъ всичкото врѣме на тая хайдушка пропаганда, народнитѣ страдания го увличали еднакво, както и самобитността на народния характеръ, и неговата унила пѣсень.

Еднажъ — това било на врѣхъ распѣти петъкъ прѣзъ 1863. година — въчно замисления даскалъ Ботю минувалъ прѣзъ чаршията на горната махала и му привлѣкло внимание нѣкаква навалица отсрѣща, изъ която се чувалъ силенъ гласъ, приличенъ на проповѣдь. Полюбопитствуvalъ даскалъ Ботю да надникне срѣдъ навалицата и поразенъ останалъ, когато видѣлъ своя синъ, възкаченъ на камъкъ бѣлъ, да говори за сиромашъта и за хайдутитѣ. Младиятъ ораторъ доказвалъ своята стара теза, че на сиромашъта трѣбва да „поотлекне“, а когато я потиска чепикътъ, трѣбва да го хвѣрли. Слѣдъ това, съ дѣтско непостоянство, прѣминалъ на друга тема: казалъ двѣ три-думи за Добри, когото сега може би „плиска дѣждъ“ изъ „бука“, и